

Szkolne zasady postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych w szkole

Szkolne zasady postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych w szkole stanowią narzędzie efektywnego, reagowania na trudne lub zaskakujące sytuacje wychowawcze, które powinny być niezwłocznie podejmowane przez wszystkie podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały i zachowania uczniów spoczywa na szkole, dlatego instytucja ta zobligowana jest do wczesnego rozpoznawania, diagnozowania problemów i podejmowania oddziaływań profilaktycznych (uprzedzających), wychowawczych (interwencyjnych), resocjalizacyjnych (naprawczych) i korekcyjnych (kompensacyjnych).

Szkoła, z racji powszechnego charakteru i funkcji jest miejscem, na którym w różnym stopniu i w różnej postaci, ujawniają się niemal wszystkie nurtujące młodzież problemy. Na terenie szkoły dochodzi do zdarzeń, które bezpośrednio zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu (czasem nawet życiu) uczniów.

Pracownicy szkoły mają obowiązek reagowania zarówno na drastyczne przejawy demoralizacji, jak też ich pierwsze symptomy, oraz sytuacje, które mogą do nich prowadzić.

Właściwa, adekwatna do sytuacji reakcja wychowawcy, pedagoga, psychologa, dyrektora oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji mogą w istotnym stopniu zwiększyć skuteczność oddziaływań. Bardzo ważne jest umiejętne, w pełni profesjonalne przeprowadzenie interwencji z zachowaniem wszelkich praw, zarówno dzieci uczestniczących w zdarzeniu, jak i ich rodziców. Celem niniejszych zasad postępowania jest usprawnienie i zwiększenie skuteczności działań podejmowanych przez szkoły w sytuacjach kryzysowych.

Wtargnięcie uzbrojonego napastnika na teren szkoły.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy wtargnięcie uzbrojonego napastnika na teren szkoły zobowiązany jest do natychmiastowego wszczęcia alarmu.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły informuje o tym zdarzeniu dyrektora szkoły, który powiadamia służby porządkowe i ratownicze.
3. Jeżeli istnieje możliwość ewakuacji (np. parter budynku) należy podjąć takie działania, zachowując ciszę, spokój i rozwagę.
4. W przypadku, gdy bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa, nauczyciel lub inny pracownik wydaje jasne polecenia:
 - zabarykadowania drzwi dostępnymi meblami, ławkami lub innymi przedmiotami,
 - wyłączenie wszystkich świateł w pomieszczeniach,
 - wyłączenie/wyciszenie wszystkich urządzeń elektronicznych, telefonów itp.,
 - położenie się na podłodze z dala od drzwi i okien,
 - zejście z tzw. „pola światła” drzwi i okien,.
5. Po przybyciu na miejsce służb interwencyjnych nauczyciel lub inny pracownik szkoły przekazuje posiadane informacje co do:
 - liczby ewakuowanych,
 - liczby pozostałych w budynku osób,
 - napastnika (liczby napastników, broni, ubioru itp.).
6. Ponadto nauczyciel lub inny pracownik szkoły:
 - przekazuje służbom interwencyjnym plany budynku,
 - bezwzględnie wykonuje polecenia służb interwencyjnych.

Agresywny pies na terenie szkoły.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy psa na terenie szkoły zobowiązany jest do podjęcia następujących działań:
 - odizolowuje dzieci od niebezpiecznego zwierzęcia do tzw. „bezpiecznych stref”: np. budynku szkolnego, klasy, ogrodzonego obiektu sportowego, innego ogrodzonego obiektu itp.,
 - zapewnia powiadomienie służb porządkowych i ratunkowych,
 - powiadamia dyrektora placówki lub innych jej pracowników o zaistniałym zagrożeniu.
2. W przypadku braku możliwości dotarcia wszystkich uczniów lub innych osób do bezpiecznych, zamkniętych sal lub w/w bezpiecznych stref nauczyciel lub inny pracownik szkoły poleca uczestnikom zdarzenia:
 - zachować ciszę i spokój,
 - nie wykonywać gwałtownych ruchów,
 - nie podejmować prób ucieczki i przyjąć postawę „Żółwia”- chroniącą ciało przed pogryzieniem przez psa,
 - ponadto podejmuje próbę powiadomienia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły lub innego pracownika, z którym kontakt w danej sytuacji jest możliwy.
3. W przypadku pogryzienia ucznia lub innej osoby przez psa nauczyciel lub inny pracownik szkoły:
 - zapewnia izolację poszkodowanego przed agresywnym działaniem psa,
 - podejmuje czynności ratunkowe: udziela pierwszej pomocy, powiadamia służby porządkowe i ratunkowe.

Wypadek ucznia podczas wycieczki szkolnej.

1. Kierownik wycieczki lub inny nauczyciel podejmuje działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia poprzez użycie dostępnych środków technicznych oraz udział osób trzecich,
2. Kierownik wycieczki lub inny nauczyciel niezwłocznie udziela pierwszej pomocy poszkodowanym.
3. Kierownik wycieczki w razie potrzeby ewakuuje uczniów w bezpieczne miejsce, a następnie powiadamia służby porządkowe i ratunkowe.
4. Kierownik wycieczki powiadamia dyrektora szkoły, który zawiadamia bądź zleca zawiadomienie rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
5. Kierownik wycieczki pozostaje na miejscu zdarzenia do czasu przejęcia poszkodowanego przez służby ratunkowe.
6. W przypadku stwierdzenia przez lekarza konieczności przewiezienia ucznia do szpitala (przy nieobecności rodziców/opiekunów prawnych ucznia), kierownik wycieczki wyznacza nauczyciela, który przejmuje na ten czas opiekę nad uczniem.
7. Po przybyciu na miejsce zdarzenia służb porządkowych, kierownik wycieczki przekazuje swoje dane oraz znane mu okoliczności zdarzenia przybyłym na miejsce funkcjonariuszom policji. Przekazuje policji dane pasażerów, korzystając z listy uczniów biorących udział w wycieczce.

Udział ucznia w wypadku komunikacyjnym.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który otrzymał informację o wypadku komunikacyjnym ucznia na terenie szkoły lub w jej pobliżu, albo był świadkiem tego wypadku podejmuje działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia poprzez użycie dostępnych środków technicznych oraz udział osób trzecich.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły niezwłocznie udziela uczniowi pierwszej pomocy przedmedycznej.
3. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły w razie potrzeby ewakuuje ucznia w bezpieczne miejsce, a następnie powiadamia służby porządkowe i ratunkowe.
4. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły, który zawiadamia bądź zleca zawiadomienie rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
5. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły pozostaje na miejscu do czasu przejęcia uszkodzonego przez służby ratunkowe.
6. W przypadku stwierdzenia lekarza o konieczności przewiezienia ucznia do szpitala (przy nieobecności rodziców/opiekunów prawnych ucznia) opiekę nad nim przejmuje wyznaczony przez dyrektora szkoły nauczyciel.
7. Po przybyciu na miejsce zdarzenia służb porządkowych, kierownik wycieczki przekazuje swoje dane oraz znane mu okoliczności zdarzenia przybyłym na miejsce funkcjonariuszom policji.

Ewakuacja szkoły w sytuacji zagrożenia bombowego.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły zabezpiecza dostęp uczniów do miejsca, w którym znaleziono przedmioty lub Substancje podejrzane.
Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać
2. Nauczyciel lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły wyznacza pracownika szkoły, który zobowiązany jest odizolować miejsce zdarzenia do czasu przybycia odpowiednich służb.
4. Dyrektor szkoły lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia odpowiednie służby — Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego (tel.112) i wydaje decyzję o ewakuacji uczniów i personelu z budynku szkoły.
5. Nauczyciel (w przypadku zarządzenia ewakuacji) zabiera wszystkie rzeczy, które przyniósł z sobą do klasy i nakazuje uczniom zrobienie tego samego.
6. Nauczyciel i uczniowie zachowując spokój (po zabranii wszystkich przyniesionych z sobą rzeczy) w sposób zorganizowany opuszczają pomieszczenie lekcyjne wyznaczoną drogą ewakuacji.
7. Nauczyciel zamyka drzwi pomieszczenia pozostawiając w nich klucz (znak dla strażaka, że nie trzeba sprawdzać tego pomieszczenia).
8. Nauczyciel nadzoruje ewakuację podopiecznych dbając o to, aby po drogach ewakuacyjnych poruszać się spokojnie, nie biec, nie blokować ruchu, zachować ciszę i spokój.
9. Ewakuowani gromadzą się w wyznaczonym, bezpiecznym miejscu, nie rozchodzą się, pozostają skupieni w grupach, w których byli na zajęciach, nie oddalają się.
Uwaga! Przy zagrożeniu wybuchem, jako strefę zagrożoną przyjmuje się okrąg o promieniu co najmniej 150 m, pamiętając, że „Jeżeli widzę bombę, to ona też mnie widzi”.
10. Po zakończeniu ewakuacji opiekun każdej grupy zobowiązany jest do sprawdzenia listy obecności i zgłoszeniu dyrektorowi szkoły jego wyniku.
11. W przypadku, kiedy ktoś mógł pozostać w strefie zagrożonej, należy powiadomić o tym służby ratownicze. Nie wolno wracać do strefy zagrożonej.
12. Po przybyciu na miejsce służb, policja przejmuje kierowanie akcją i należy bezwzględnie wykonywać polecenia funkcjonariuszy policji.

Ewakuacja szkoły sytuacji zagrożenia pożarem, wybuchem gazu, zatruciem itp.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, dokonuje jego wstępnej oceny.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejmuje czynności mające na celu odizolowanie uczniów od źródła zagrożenia i w razie potrzeby udziela pierwszej pomocy osobom uczestniczącym w zdarzeniu.
3. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
4. Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba powiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby ratunkowe (Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego - tel. 112).
5. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanego obiektu.
6. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły uruchamiając sygnał alarmowy.
7. Po usłyszeniu ustalonego sygnału nauczyciel przerywa lekcję, zabiera dziennik, nakazuje uczniom pozostawienie swoich rzeczy i spokojne opuszczenie sali lekcyjnej.
8. Osoby odpowiedzialne, wyznaczone przez dyrektora organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i przeciwpożarowymi, nie dopuszczając do powstania paniki.
9. W pierwszej kolejności ewakuowane są osoby z pomieszczeń zagrożonych.
10. Pomieszczenia na parterze (w przypadku odcięcia drogi ewakuacyjnej) mogą być opuszczane przez okna.
11. Nie należy bez potrzeby otwierać okien i drzwi.
12. Po opuszczeniu pomieszczenia należy zamknąć jego drzwi, pozostawiając w zamku klucz (znak dla strażaka, że nie trzeba sprawdzać tego pomieszczenia).
13. Nauczyciel nadzoruje ewakuację podopiecznych, dbając o to, aby po drogach ewakuacyjnych poruszać się spokojnie, nie blokować ruchu, zachować ciszę i spokój.
14. Ewakuowani uczniowie gromadzą się na jednym miejscu bezpieczeństwa pożarowego), bezpiecznym obszarze, nie rozchodzą z nauczycielem, który sprawdza listę obecności swojej grupy. O efekcie sprawdzenia obecności informuje kierującego ewakuacją dyrektora szkoły.
15. W przypadku, kiedy ktoś mógł pozostać w strefie zagrożonej, należy powiadomić o tym służby ratownicze. Nie wolno wracać do strefy zagrożonej.
16. Po przybyciu na miejsce służb, Straż Pożarna przejmuje dalsze kierowanie akcją i należy bezwzględnie wykonywać jej polecenia. Dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona udaje się do Kierującego Działaniem Ratowniczym oznakowanego kamizelką odblaskową z napisem „Kierujący Działaniami Ratowniczymi” (KDR) i przekazuje mu informacje o powstałym zagrożeniu, przeprowadzonej ewakuacji oraz mogących w budynku osobach,

Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.

W przypadku, gdy w szkole zostanie ujawniony przypadek cyberprzemocy należy podjąć następujące działania:

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który posiadał wiedzę o przypadku cyberprzemocy przekazuje informację wychowawcy klasy, który następnie informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Pedagog szkolny i dyrektor szkoły wspólnie z wychowawcą dokonują analizy zdarzenia cyberprzemocy (rodzaj materiału, sposób rozpowszechnienia).
3. Dyrektor szkoły bezwzględnie zgłasza na policję wszystkie ujawnione przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.).
4. Do czasu przyjazdu policji dąży się do zabezpieczenia dowodów w sprawie przed ich utratą.
5. Uczniowi będącemu ofiarą cyberprzemocy należy udzielić wsparcia i porady, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania, w szczególności poleca się uczniowi:
 - zerwać kontakt ze sprawcą, nie odpowiadać na e-maile, sms-y itp.,
 - nie kasować dowodów: e-maili, SMS-ów, zdjęć, filmików, wykonać screenshoty,
 - zablokować w komunikatorach i poczcie elektronicznej kontakty z niepożądanymi osobami.
6. Po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe, bądź odwetowe ze strony sprawcy.
7. Należy bezwzględnie poinformować rodziców/opiekunów prawnych dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy o problemie oraz udzielić im potrzebnego wsparcia i pomocy.
8. Pedagog szkolny sporządza notatkę służbową zawierającą opis ustalonego przebiegu zdarzenia oraz podjęte działania.
9. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

Udzielanie pierwszej pomocy.

- Pierwsza pomoc to pomoc w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia.
- W przypadku zaistnienia wypadku w szkole nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest do oceny sytuacji następnie wezwania pogotowia ratunkowego, zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym uczniom, sobie oraz poszkodowanemu, poinformowanie o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- Osoba udzielająca pierwszej pomocy przedlekarskiej powinna udzielić tej pomocy zgodnie z przyjętymi zasadami udzielania pierwszej pomocy.
- Czynności podjęte w ramach udzielania pierwszej pomocy powinny być prowadzone do czasu podjęcia czynności kwalifikowanej pierwszej pomocy przez przybyłego na miejsce zdarzenia ratownika lub też do czasu rozpoczęcia medycznych czynności ratunkowych przez przybyły na miejsce zdarzenia zespół ratownictwa medycznego.
- W sytuacji udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie lekcje zobowiązany jest on do ustalenia opiekuna dla pozostałych dzieci.
- zaistnieniu wypadku w przedszkolu niezwłocznie powiadamia się dyrektora szkoły oraz rodziców (opiekunów prawnych) ucznia.
- W najczęściej występujących w szkole przypadkach zagrożenia zdrowia i życia pierwszej pomocy należy udzielić w następujący sposób:
 - Krwotok z nosa:
 - ułożyć poszkodowanego w pozycji siedzącej
 - z głową pochyloną do przodu
 - ucisnąć skrzydełka nosa
 - położyć zimny okład na kark
 - Omdlenie:
 - ułożyć poszkodowanego na plecach
 - unieść mu nogi
 - kontrolować oddech i tętno
 - zapewnić dostęp świeżego powietrza
 - Zranienia i krwawienia:
 - jeśli z rany wydobywa się krew należy założyć rękawiczki
 - przyłożyć do rany sterylny opatrunek z gazy i docisnąć mocno dłońią
 - jeśli to możliwe należy przyłożyć następną warstwę gazy i mocno zabandażować - nie można usuwać przedmiotów tkwiących w ranie
- Napad padaczkowy:
 - należy usunąć wszelkie przedmioty, które mogą być niebezpieczne dla chorego
 - (np. okulary czy przedmioty znajdujące się obok głowy)
 - priorytetem w czasie ataku jest ochrona głowy i kręgosłupa przed urazami
 - po ataku należy ułożyć chorego w pozycji bezpiecznej i kontrolować oddech
 - w czasie ataku i po jego ustąpieniu należy zapewnić choremu komfort, być przy nim i wspierać go.